

Dk. David A. deSilva , Waebrania, Kipindi cha 10b, Waebrania 11:1-12:3: Imani katika Matendo (Sehemu ya 2)

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Orodha ya mifano ya mwandishi inafungwa kwa mkusanyo wa kuvutia wa mifano, iliyoibanwa na kufupishwa, ili kutoa mwonekano wazi na wenye nguvu wa gwaride lisilo na mwisho la wale ambao mifano yao inaweza kuzingatiwa kwa kina zaidi ikiwa wakati utaruhusiwa. Na kwa hivyo, tunasoma, Na kwa nini bado ninazungumza? Kwa maana wakati ungepungukiwa na kueleza habari za Gideoni, na Baraka, na Samsoni, na Yeftha, na Daudi, na Samweli, na manabii, wale ambao kwa uaminifu walishinda falme, wakatenda haki, walipata ahadi, walifunga vinywa vya simba, walizima nguvu za moto, waliokoka kinywa cha upanga, walifanywa kuwa na nguvu kutoka kwa udhaifu, wakawa na nguvu katika vita, wakashinda majeshi ya kigeni. Wanawake walipokea wafu wao kwa ufufuo.

Wengine waliteswa, wakakataa kufunguliwa ili wapate ufufuo ulio bora zaidi. Bado, wengine walipata dhihaka na kupigwa na minyororo na kufungwa gerehani. Waliuawa kwa kupigwa mawe.

Walikatwa vipande viwili. Walichinjwa kwa upanga. Walizunguka huku na huko wakiwa wamevaa ngozi za kondoo na ngozi za mbuzi, wakiwa na njaa, walioteswa, watu walioteswa ambao ulimwengu haukuwastahili, wakitanga-tanga katika nyika na milima na mapango na katika mapango ya nchi.

Na hao wote, wakiisha kushuhudiwa kwa njia ya imani, hawakuipokea ile ahadi. Mungu ametuandalia kitu bora zaidi ili wasifikie lengo bila sisi. Mkusanyiko huu wa mifano huanguka kwa usafi katika sehemu mbili.

Katika mistari ya 32 hadi 35a, mwandishi anatupa orodha ya majina na matukio yanayozunguka kitabu cha Waamuzi, yawezekana hadi katika Malaki, angalau kutoa aina ya muhtasari wa mafanikio ya imani kupitia vitabu vya kihistoria. Katika sehemu ya pili ya sehemu hii, aya za 35b hadi 38, mwandishi anazungumza kuhusu hatima za manabii na mashahidi wa mgogoro wa Ugiriki pia, na hivyo kuzungusha historia ya kisheria pamoja na kufanya rejea kwenye ngano kadhaa kuhusu vifo vya mashahidi na manabii wakuu wa Israeli. Katika mistari ya 34 hadi 35a, tena, mhubiri anakazia sana takwimu ambazo, kwa njia ya kumtumaini Mungu, walipata kile ambacho mtu yeyote duniani atazingatia mambo ya ajabu au ya miujiza, akionyesha uhodari wa kijeshi na kupata ukombozi wa wakati ufaao kutoka kwa kifo, hata kuhusisha kufufuliwa kwa maiti.

Katika sehemu ya pili, mistari ya 35b hadi 38, mhubiri analenga wale ambao, machoni pa ulimwengu, wangekuwa ni wenye kuaibishwa na kushindwa, lakini ambao, kwa mtazamo wa Mungu, ni washindi na wenye heshima kama mashujaa wa mstari wa 32 hadi 35a. Ujumbe unaotolewa hapa ni kwamba, bila kujali hali ya nje, ni mkao wa uaminifu kwa Mungu na kutumaini neno la Mungu unaoonyesha thamani ya mtu, thamani ambayo ulimwengu wote unaweza kushindwa kutambua. Waebrania 11, 33 hadi 34, inatoa mkusanyo mfupi sana wa mafanikio ya waaminifu.

Kundi la kwanza linaonekana kukumbuka mifano mingi iliyounganishwa na ufalme. Wale walioshinda falme wanakumbuka mafanikio ya kijeshi ya waamuzi na Daudi. Kuanzisha au kutimiza haki kunakumbuka sifa za utawala wa Daudi katika 2 Samweli na pia utawala wa Sulemani katika 1 Wafalme 10.

Msemo kwamba walipokea ahadi ni marejeleo mapana ya kupokea faida mahususi zilizoahidiwa na Mungu kwa watu waliomwamini, kama, kwa mfano, Daudi, ambaye alipokea ahadi ya mrithi wa kuketi kwenye kiti chake cha enzi, kiti cha enzi ambacho Mungu angekifanya kikubwa. Kuna kundi la pili ambalo linafuata. Mafanikio matatu yanayofuata katika orodha hii yanalenga katika ukombozi kutoka kwa hatari.

Wale waliofunga vinywa vya simba bila shaka wangetambuliwa na wale waliohutubiwa kama rejea ya ukombozi wa Danieli kutoka kwa namna ya kunyongwa aliyowekewa katika Danieli sura ya 6. Wale waliozima nguvu ya moto wangekumbuka wale waandamani watatu wa Danieli ambao, baada ya kutupwa katika tanuru ya moto, waliibuka bila kujeruhiwa na miali ya moto, kama vile tulivyosoma katika Danieli sura ya nne ya watu wa Kiyahudi. uaminifu-mshikamanifu kwa Mungu, unaoonyeshwa kwa kushikamana kwao bila kuridhiana kwa amri ya kwanza, upande usiofaa wa kuepuka ibada ya sanamu na upande mzuri wa kuendelea kutoa ibada na sala kwa Mungu, hata licha ya tisho la kifo. Danieli na wale watatu watasimama tofauti kabisa na wafia-imani watakaotajwa baadaye katika mistari 35b hadi 36, ambao huokolewa si kutoka kwa kifo bali kupitia kifo. Hoja ya mwandishi itakuwa, bila shaka, kwamba iwe uthibitisho wa mtu na Mungu unakuja ndani ya maisha haya au katika maisha yajayo, mtu wa imani anaweza kuwa na hakika kwamba atakuja na kutembea ipasavyo katika uso wa uadui wa wenye dhambi.

Wale walioepuka makali ya upanga wanaweza kuwa kweli kwa watu wengi mashuhuri wa Agano la Kale na, tena, watatofautiana kwa ukali na wale waliokufa kwa upanga katika 11:37. Kundi la tatu linalenga wale waliofanikisha ushindi wa Israeli dhidi ya makundi ya watu wenye uadui. Wale waliofanywa kuwa na nguvu kutokana na udhaifu wanaweza kukumbuka kwanza hadithi ya Samsoni katika Waamuzi 16, lakini inaweza pia kuwakumbusha wengine ambao walipata matendo makuu kwa kumwamini Mungu na kuwa thabiti, kama shujaa Yudithi, kielelezo cha mtu ambaye anahesabiwa kuwa dhaifu lakini anawezeshwa kwa tendo kubwa la kuwaletea Israeli ushindi mkubwa juu ya adui zake.

Watu wote wawili waliwakomboa Waisraeli kutoka kwa serikali ya kigeni. Wale waliopata nguvu katika vita na wale walioshinda majeshi ya kigeni ni maelezo tu ambayo yanahusu takwimu nyingi kutoka kwa Waamuzi hadi kwa Mfalme Daudi na hadi mbele kama familia ya Wahasmonean na majeshi yao katika Uasi wa Wamakabayo ambao ulizinduliwa karibu 166 KK. Waamuzi waliyatibua majeshi ya kijeshi au kambi za mataifa mengine, kama vile Daudi na jeshi la waasi waliokuwa wakipigana chini ya Yuda Maccabeus na familia yake.

Ijapokuwa wahutubiwa hawako wenyewe katika hali ya kijeshi, ushuhuda hapa kwa walio wachache kushinda walio wengi unaweza kuwa wa maana sana na wa kutia moyo kwa kuwa wanatayarishwa kuendelea dhidi ya uadui wa ulimwengu usioamini ulio mkubwa zaidi na uliowezeshwa zaidi. Waebrania 11:35 inatumika kama aina ya daraja kati ya takwimu hizi za ushindi katika mstari wa 32 hadi 34 na kile ambacho watu wenye nia ya kilimwengu wangekiona kuwa ni watu walioshindwa kabisa katika sehemu ya pili ya mstari wa 35 na inayofuata. Wanawake walipokea wafu wao kwa ufufuo, lakini wengine waliteswa.

Kukataa kuachiliwa ili kupokea ufufuo bora. Nusu ya kwanza ya aya hii inatanguliza somo jipya, wanawake, hivyo kuvunja mwendelezo na yale yaliyotangulia na kuunda mwanzo mpya. Mwandishi anazungumza hapa kwanza juu ya wanawake ambao walipokea wafu wao kupitia ufufuo vizuri zaidi kuliko ufufuo.

Kwa kielelezo, Mungu alimfufua mwana wa mjane wa Sarepta kupitia Eliya, hadithi inayosimuliwa katika 1 Wafalme 17, au kufufuliwa kwa mwana wa mwanamke Mshunami kupitia Elisha kama inavyosimuliwa katika Wafalme wa 2 sura ya 4. Mifano yao yatoa uthibitisho mwingine wa nguvu za Mungu juu ya kifo, mada ambayo imeenea hadi sasa katika encomium. Mwandishi anawaonyesha watu hao kwa upole tofauti na wale waliobaki washikamanifu hadi kufa ili kupata ufufuo bora zaidi, yaani, wale waliofufuka kwenye uzima wa milele katika ulimwengu wa Mungu badala ya wale waliofufuliwa tena kwenye uhai wa dunia hii na kufa tena. Wale walioteswa lakini walidumisha uaminifu wao kwa Mungu na kutumaini thawabu yake ya waamini ni wafia imani ambao waliteseka chini ya Antioko wa Nne wakati wa mgogoro wa Ugiriki wa 164 hadi 160, samahani 167 hadi 164 KK, ambao hadithi yao imehifadhiwa kwa uwazi katika 2 Wamakabayo 6:18 hadi 7, sura ya 4 hadi 5, kisha kupanuliwa katika sura ya 2 hadi 4. 18.

Kujumuishwa kwa wafia imani hawa haishangazi hapa kwani wafia imani hawa walikuwa wametumikia kazi muhimu kama mifano ya kujitolea kwa Mungu na sheria ya Mungu katika Uyahudi wa Kigiriki. Kwa hakika, hali ya kielelezo ya uaminifu wao kwa Mungu na agano lake inaingizwa katika simulizi lenyewe la mateso yao katika 2 Wamakabayo na Wamakabayo 4. Hadithi ya mauaji haya ya mashahidi imewekwa katika hali ya mvutano unaoongezeka huko Yerusalemu kufuatia kuanzishwa upya kwa Yerusalemu kama mji wa Kigiriki.

Kuongezeka kwa upinzani dhidi ya Uenezaji huu wa Kigiriki katika kitovu cha nchi ya Israeli kulisababisha hatua za ukandamizaji zinazozidi kwa upande wa mfalme wa Seleucid Antioko wa Nne na maafisa wake wa eneo la Yudea hadi ikawa kinyume cha sheria kufuata desturi ya Kiyahudi ya nchi. Kwa hiyo, tunasoma katika 1 Wamakabayo kuhusu wanawake waliouawa pamoja na watoto wao wachanga kwa sababu waliwatahiriwa au Wayahudi waliozeeka kuuawa kwa sababu walikuwa wakificha na kulinda nakala za hati-kunjo za Sheria ya Musa. Waandishi wa 2 Wamakabayo 6 na 7 na wa Makabayo wa 4 kama kitabu ambacho chenyewe kimetokana na Wamakabayo 2 wanasimulia hadithi mahususi ya wafia imani tisa, kuhani mzee aliyeitwa Eleazari, kundi la ndugu saba, na mama wa wale saba.

Wayahudi hao wacha Mungu wanaletwa mbele ya Antioko wa Nne, ambaye yuko tayari kuwaacha waende ikiwa watakula tu nyama ya nguruwe iliyojaa mdomoni kutoka kwa nguruwe aliyetolewa kwa mungu wa kigeni. Nyama inayozungumziwa ni mgomo maradufu dhidi ya kushika Torati, ikiwa najisi yenyewe na pia kuwa nyama iliyotolewa dhabihu kwa sanamu. Takwimu hizi huteswa moja baada ya nyingine, na kwa ujasiri hukataa kukubali kuachiliwa hata ingawa hutolewa kwao mara kwa mara.

Kubali kula na kuachiliwa kutoka kwa mateso. Wanajiruhusu kuteswa kikatili sana hadi kufa badala ya kuacha imani katika Mungu. Hasa katika 2 Wamakabayo 7, ni tumaini la ufufuo ambalo wanalishikilia mbele ya macho yao na kupiga kelele kwa pumzi zao za kufa kama lile ambalo kwa ajili yake wanavumilia maumivu na kushikilia ushikamanifu wao kwa Mungu.

Mashahidi hawa wanakufa katikati ya dharau na dhihaka za maadui zao. Katika macho ya ulimwengu, wanakufa kifo cha aibu. Hata hivyo, wanavumilia maumivu na aibu.

Walikuwa na njia ya kutoka kwa mipaka hii, njia ya kurudi kwenye urahisi na idhini. Kama Abrahamu na wazee wa ukoo, walikuwa na fursa ya kuacha safari ambayo utii kwa Mungu ulihitaji. Hata hivyo, pamoja na Abrahamu, Musa, na tunapokaribia kumwona Yesu, wafia-imani hao walikaza macho yao kwenye thawabu iliyoahidiwa na Mungu, ambayo inafafanuliwa hapa kuwa ufufuo bora zaidi.

Mifano iliyobaki katika sura ya 11, mstari wa 36 hadi 38, inapanua ushirika wa wale waliovumilia aibu na uadui katika ulimwengu huu kwa ajili ya kuzitumainia ahadi za Mungu, badala ya kuziacha ahadi hizo ili kuachiliwa kutoka kwa aibu au kutengwa. Mwandishi anachanganya taswira mbalimbali hapa, ambazo kila moja inachangia taswira ya jumla ya kundi ambalo limetengwa katika hali ya juu sana, lisilo na nafasi katika jamii, na kukabiliwa na kila aina ya fedheha mikononi mwa jamii. Bado, wengine walipata dhihaka na kupigwa na minyororo na kufungwa gerezeni.

Walieuawa kwa kupigwa mawe. Walikatwa vipande viwili. Walichinjwa kwa upanga.

Walizunguka huku na huko wakiwa wamevaa ngozi za kondoo katika ngozi za mbuzi, wakiwa na njaa, wakiteswa, walioteswa, watu ambao ulimwengu haukuwastahili, wakitanga-tanga katika nyika na milima na mapango na katika mapango ya nchi. Hapa, mwandishi pengine anaakisi mapokeo ya vifo vya manabii. Yeremia anajulikana hasa kwa kuwa mhasiriwa wa dhihaka, kupigwa, na kufungwa mara kwa mara na kuwekwa kwenye minyororo au minyororo.

Ingawa vifo vya manabii vinaenda kwa kiasi kikubwa bila kutajwa katika Agano la Kale lenyewe, hadithi za Kiyahudi ziliibuka ili kutoa maelezo yaliyokosekana. Kwa hiyo, Yeremia alisemekana kupigwa mawe hadi kufa kulingana na mapokeo katika kitabu, Maisha ya Manabii, kitabu cha pili, kama alivyokuwa pia Zekaria, mwana wa Yehoyada, anayejulikana kutoka Mambo ya Nyakati ya Pili 24. Vyote viwili, Maisha ya Manabii na maandishi yanayojulikana kama Kupaa kwa Isaya huhifadhi mapokeo kwamba Isaya alikatwa vipande viwili.

Na nabii Uria, anayejulikana kutoka kwa Yeremia sura ya 26, aliuawa kwa upanga. Vifungu vilivyosalia vya mistari hii vinaelezea maisha yaliyoishi pembezoni mwa ustaarabu. Picha hizo huenda zimechochewa, angalau kwa sehemu, na masimulizi ya mavazi na makao ya mara kwa mara ya nabii Eliya na Elisha.

Lakini mwandishi anaweza kukumbuka pia apokoresis, kichwa cha vilima, cha wale Wayahudi waaminifu walioondoka Yerusalemu ili kuepuka unajisi pamoja na mateso wakati wa mgogoro wa Hellenizing, kipindi hicho cha wakati ambacho kilitupa sisi wafia imani wanaorejelewa katika Waebrania 11:35. Mavazi ya watu hawa huwaweka wazi pembezoni mwa jamii. Nguo za kitani hutoka kwa mafundi na wafanyabiashara sokoni, lakini ngozi za wanyama huwaweka wawaaji nje ya jamii iliyopangwa. Hawa ni watu ambao hawana nafasi katika mpangilio wa kijamii tena na ambao wanapata mvutano mkubwa na uadui na mamlaka zilizopo.

Wahutubia wa mahubiri haya wanaweza kujiwekea uzoefu wao wenyewe, kupoteza kwao nafasi katika jamii yao, wakisukumizwa pembezoni mwa watu wa Mungu walio wengi zaidi, ambao daima wamejitenga na kuwa nyumbani katika ulimwengu huu kuelekea kuwa nyumbani na Mungu. Watasisitizwa waziwazi kukumbatia harakati hii ya kujiondoa katika unyumba ndani ya jamii karibu na mwisho wa mahubiri katika sura ya 13, mstari wa 12 hadi 14. Mwandishi anaingilia maoni ya kuvutia katikati ya kifungu hiki, ambacho ulimwengu haukuwastahili.

Huu ni mabadiliko ya kushangaza. Mwandishi kimsingi anahoji ni nani anayehukumu ni nani wakati watu wa Mungu wanasukumizwa pembezoni na kutendewa vibaya. Mtoto wa Mungu, mfuasi wa Mungu, hatakiwi kutathminiwa kwa viwango vya utamaduni unaotawala.

Hapa, haswa, tamaduni ya Greco-Kirumi. Badala yake, ulimwengu wa nje unatathminiwa kwa jinsi ulivyowatendea waaminifu katikati yake. Kwa hiyo

wanaohutubiwa wanaweza kuhakikishiwa katika hali zao kwamba karipio na unyanyasaji unaowapata kutokana na kujitolea kwao kumheshimu na kumtii Mwenyezi Mungu mmoja hauonyeshi fedheha yao wenyewe bali fedheha ya makafiri.

Katika mistari miwili ya mwisho ya sura ya 11, mwandishi anazungumza juu ya mapungufu yanayopatikana katika gwaride hili zima la mashujaa wa imani vis-a-vis yale ambayo wahutubiwa wenyewe wamepata uzoefu. Ingawa waamini wa kabla ya Ukristo walikuwa wamepokea zawadi nyingi zilizoahidiwa kutoka kwa Mungu, mwandishi ana mtazamo hapa juu ya ahadi ya urithi wa milele na ambayo, kwa maoni yake, watu wote wa Mungu wamejitahidi pamoja. Nchi hii ya mbinguni au ufalme usiotikisika ulikuwa bado ungefunuliwa, na watu wote wa imani wangepokea haya pamoja.

Kwa kusema kwamba mashujaa hawa wa imani bado hawakuifikia ahadi, mwandishi haoni lawama au aibu yoyote juu yao. Mpango wa Mungu wa kuwaletea wateja wengi waaminifu wenye kutumainiwa kwenye faida iliyoahidiwa ya nchi ya kimbangu ilihusisha dhabihu ya Yesu, ambayo huwakamilisha milele wale wanaomkaribia Mungu. Wazee wa ukoo walitazamia kuingia katika pumziko lililelile lilelile wazi kwa wasikilizaji, lakini njia hiyo mpya na iliyo hai haingeweza kufunguliwa mpaka, katika utimilifu wa wakati, Mwana wa Mungu afanye kazi yake ya ukuhani.

Jambo lililo bora zaidi la Waebrania 11:40 ni rejea isiyo ya moja kwa moja kwa Yesu, ambaye ndiye kiini cha kila kitu kilicho bora zaidi katika mahubiri haya, mpatanishi bora zaidi wa agano lililo bora zaidi linalojengwa juu ya ahadi zilizo bora zaidi, akiwaleta wasikilizaji kwenye mali zao bora katika nchi yao iliyo bora zaidi. Sentensi hii ya kumalizia inatokeza uharaka wa pekee kwa himizo litakalofuata katika sura ya 12 1 hadi 3. Waletwao husimama karibu na lengo kuliko kielelezo chochote cha imani kinachoadhimishwa katika sura ya 11, na wameona njia ambayo kwayo Mungu huleta ahadi hiyo kwenye utimizo wayo wa mwisho. Shukrani na uaminifu-mshikamanifu wao unapaswa kuwa mkubwa zaidi na thabiti zaidi kwa kuwa Mungu amewapa nafasi ya pekee katika utimizo wa ahadi yake kwa watu wote wa imani.

Hata hivyo, daraka vilevile ni kubwa zaidi. Je, mwishoni kabisa mwa mbio hizi za kupokezana vijiti, watadondosha kijiti ambacho kimepitishwa kwao mbele ya macho ya wengi ambao tayari wamekimbia mbio hizo vizuri na kwa heshima nyingi? Katika Waebrania 12:1 hadi 3, mwandishi anafika mwishowe kwenye mfano bora wa imani katika matendo, yaani Yesu, na pia kuwahimiza wasikilizaji kuchukua nafasi zao katika mbio hizi za imani. Kwa msisitizo, vivyo hivyo pia, sisi, kwa hiyo, mwandishi tunahama kutoka kwa sifa za mashujaa wa imani na kurudi kuwahimiza wasikilizaji kuendelea kuishi kama watu wa imani wenyewe na kuchukua nafasi zao katika safu ya wale ambao wameshughulikia ulimwengu unaoonekana na changamoto zake kama watu ambao macho yao yalikuwa kwenye mambo yasiyoonekana na juu ya wakati ujao ambao Mungu analeta.

Basi, kwa kuwa tuna wingu kubwa namna hii la watazamaji, na tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano yaliyowekwa mbele yetu, tukiondoa kila mzigo mzito, na dhambi ile ipatikanayo kwa upesi, tukimtaazama yule mwanzilishi na mwenye kutimiza imani, Yesu, ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake aliustahimili msalaba na kuidharau aibu, na ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. Mtafakarini sana yeye aliyestahimili uadui wa namna hii juu yake mwenyewe kutoka kwa wenye dhambi, msije mkachoka na kuzimia nafsini mwenu. Mwandishi anaonyesha hapa taswira ya riadha ya kukimbia mbio, hata kama inahisi kwa waliohutubiwa zaidi kama vile wamekuwa wakishindana badala yake kwa sababu ya dhuluma na kutengwa ambako walikuwa wamefanyiwa.

Kwa kuwasaidia wasikilizaji kufikiria kuhusu ufuasi katika suala la tukio la riadha, anashikilia mbele yao matarajio ya ushindi wa heshima mwishoni mwa safari hii. Fedheha inaepukwa si kwa kujiingiza katika mikazo ya jirani zao bali kwa kuvumilia hadi mstari wa kumalizia mbele ya mikazo ya jirani yao. Na anawataka wavumilie, ukizingatia nani anakaa kwenye viti.

Hapa, wingu la mashahidi linaweza kuchukuliwa kama wingu la watazamaji. Wao si tu mashahidi wa wema wa imani bali ni mashahidi wa jinsi wahutubiaji wa mahubiri haya sasa watakavyokimbia mbio. Na stendi hizo hazijajazwa na mashabiki wa michezo wa kufoka, lakini na washindi wa medali zilizopita, kila mmoja wao.

Mahakama ya sifa, ambayo masuala ya kibali chake na ambayo mafanikio yake ya zamani yangeshutumu kushindwa kwa upande wa washindani, inafanyizwa na kundi hili la mashujaa wa imani wakati wote, tangu uumbaji hadi sasa. Watazamaji hawa wamedhihirisha katika maisha yao wenyewe kwamba uvumilivu kwa hakika uko ndani ya kila mwanamume na mwanamke miongoni mwa wanaohutubiwa. Kwa hivyo, mwandishi anawahimiza kukimbia kwa uvumilivu, akivutia mada kubwa zaidi ya ujasiri, azimio la kubaki mara kwa mara katika malengo ya mtu katika uso wa shida na ugumu.

Ujasiri mara nyingi ulifikiriwa katika ulimwengu wa kale kuhusiana na zoezi la vita. Uwanja wa vita ulikuwa ni mahali pa kutisha, maumivu, na mambo ya kutisha sana, hata hivyo mtu mwenye heshima lazima akabiliane na magumu hayo na kuvumilia ili kuwa mkweli kwa wajibu wake kwa serikali ya jiji. Kuchagua kutostahimili magumu hayo kutakuwa ni kudharau wajibu na ukiukaji wa wajibu na uaminifu mtakatifu.

Vivyo hivyo, mwandishi hapa anahimiza ujasiri juu ya mashujaa wake wanaposhiriki shindano hili la kikatili kwa kiasi fulani mbele ya shambulio la jirani zao ili kustahimili hofu, maumivu, na woga ambao wangeweza kuletwa juu yao badala ya kuonekana wamepuuza wajibu wao kwa Mungu. Taswira ya shindano hilo inawaelekeza mashujaa kwenye upinzani wa majirani zao wapagani kwa namna ambayo uvumilivu na kujitolea na ushuhuda wa Kikristo mbele ya karipio na dhuluma inakuwa njia

adhimu na ya kijasiri huku wakikubali mbinu za kufedhehesha za ulimwengu wa nje inakuwa njia ya aibu na ya woga. Haya ni mapinduzi ya kustaajabisha kwani mwandishi anageuza uvumilivu unaoendelea wa karipio kuwa hatua ya heshima.

Mhubiri anajua kwamba kukimbia mbio ifaavyo kunahitaji kukimbia bila vikwazo. Hivyo, anawataka wanaohutubiwa kuweka kando kila uzito, kila kitu kinachowabana na kuwazuia kwenda mbele vyema. Katika hali ya zamani ya shujaa, sifa yao ikawa nzito ambayo inaweza kuwafanya wajikwae ikiwa wangejaribu kuiweka sawa, kuendelea kuibeba kama ilivyokuwa.

Badala yake, waliitupa kando kwa ajili ya kumkimbilia Kristo. Utu wao wa kimwili ukawa uzito, ambao, tena, kama wangekuwa na mwelekeo wa kuweka miili yao bila madhara, ungeweza kuwafanya kuacha kukimbia kabisa. Tena, walitupa uzito huo na kuendelea kukimbia mbele.

Mali yao ikawa uzito waliponaswa kati ya kuitunza na kumshika Kristo. Tena, walichagua sehemu iliyo bora zaidi na kuweka uzito kando. Na bila shaka, kabla ya uzito huu, kulikuwa na dhambi ambazo zilijaza maisha yao, dhambi zilizofunuliwa kwao kwa nuru iliyokuja na Roho Mtakatifu na injili, lakini ambayo ilikuwa tu njia ya maisha kabla, kwa mfano, kushiriki katika ibada ya sanamu.

Vizito hivyo vyote walivitupa kando. Ikiwa sasa wengine wanayumba-yumba au tayari wameacha ushirika wa wazi na kundi la Kikristo, ni wazi kwamba wanalemewa tena, kwa habari yao, na hangaiko jipya juu ya sifa yao au hali yao mpya ya kiuchumi na kadhalika. Wito wa mwandishi kwa waumini kama hao ni kuweka kando kila kitu ambacho kinatishia maendeleo katika mbio hizi.

Njia iliyowekwa mbele yetu ni ile ambayo Yesu alikimbia mbele yetu, na uhusiano huu unaongoza mwandishi kisha kumtambulisha Yesu katika Waebrania 12 mstari wa 2 kama mfano mkuu wa jinsi ya kukimbia. Njia ambayo Yesu alikabiliana na upinzani kwenye njia ya kuelekea lengo huwapa watoto wengi kielelezo cha kustahimili kwa mafanikio katika shindano la mbio, na hivyo, mwandishi atawahimiza wasikilizaji kukimbia mbio zao wakimtazama Yesu, mwanzilishi na mkamilishaji wa imani. Kumbuka kwamba ninatafsiri hili, mwanzilishi na mkamilishaji wa imani, si mwanzilishi na mkamilishaji wa imani yetu, kama vile tafsiri nyingi za Kiingereza.

Hakuna msingi wowote katika Kigiriki wa kiwakilishi kimilikishi chetu, na tafsiri hizo huficha ukweli kwamba Yesu ndiye kielelezo cha kilele cha mwandishi wa imani katika matendo katika mjumuiko huu wa imani ulioanza na sura ya 11, mstari wa 1. Yesu ndiye mwanzilishi wa imani kwa kuwa anakimbia mbele ya waumini. Mtu anaweza kulinganisha mjadala wa mwandishi juu ya Yesu kama mtangulizi wetu katika sura ya 6, mstari wa 20. Yesu pia, akinukuu, anaongoza jeshi la wana na binti wengi kwenye utukufu, kama mwandishi alivyoweka katika Waebrania sura ya 2 mstari wa 10, mahali pengine katika mahubiri haya ambapo Yesu anaitwa painia.

Akiwa painia, Yesu alifungua njia kupitia magumu na aibu kwa ajili ya furaha iliyokuwa mbele yake, shangwe ambayo ingali mbele ya wana na binti wengi wanaofuata njia yake. Kuinuliwa kwake na Mungu hadi mahali pa heshima isiyo na kifani katika ulimwengu kulithibitisha mtazamo wake kuelekea maoni ya ulimwengu kuwa ndiyo sahihi. Mwisho wa hadithi yake ni uthibitisho kwamba kutembea kama alivyotembea kutawaongoza wana na binti wengi kwenye utukufu.

Kama mkamilishaji wa imani, Yesu ameonyesha imani au imani katika umbo lake kamili na kamilifu, na kuwekwa kwa Yesu mwishoni kabisa mwa orodha hii ya mifano kungeunga mkono usomaji kama huo. Ametangulia na amekwenda mbali zaidi kuliko mtu mwingine yeyote katika suala la kumwilisha imani inaonekanaje. Mfano wa Yesu umeandaliwa kwa ufupi na kwa nguvu katika Waebrania 12 mstari wa 2. Yesu, akinukuu, alivumilia msalaba, akidharau aibu, na ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu.

Kusulubiwa ilikuwa hatua ya chini kabisa katika suala la udhalilishaji na aibu, na kwa makusudi kabisa. Kusulubisha mtu ilikuwa ni kumfanya aaibishwe hadharani na, kwa kweli, kuwatengenezea bango la kibinadamu kwa wapita njia ili kusema, usiwe kama mtu huyu. Kwa hiyo, kudharau aibu ni muhimu kwa uvumilivu katika imani kwa Mungu katikati ya ulimwengu huu.

Hili ndilo kiini cha yale ambayo Yesu alipaswa kufanya na pia ni mada inayorudiwa katika sura yote ya 11. Tulipata vipengele vya kudharau aibu katika mwenendo wa imani ya Abrahamu, Musa, na wafia imani. Pia ni muhimu kwa mfano wa zamani wa kutaniko katika sura ya 10, mistari 32 hadi 34 .

Hapa, pengine mwandishi anafikiria sio tu kudharau uzoefu wa kuaibishwa bali kudharau aibu yenyewe, kuchukua aibu hapa kwa maana ya usikivu kwa tathmini ya mtu wa nje ya kile ambacho ni cha heshima au cha aibu. Kutojua kwa mtu wa nje njia ya kuheshimiwa mbele za Mungu na matakwa ya haki ya Mungu kunapotosha uwezo wao wenyewe wa kutambua kile ambacho ni cha heshima au la. Mambo yanayofanana yanatolewa katika mazungumzo ya kifalsafa katika kipindi chote hiki.

Plato, Seneca, na Epictetus wote wangewafundisha wasomaji wao au wanafunzi wao kwamba kujali maoni ya wasiojua, asiye mwanafalsafa, ni jambo la kukengeusha na mbaya zaidi ni upotovu kwa mtu ambaye anatamani kuishi maisha ya uadilifu kwa ujumla. Mfano wa Yesu ni muhimu sana kwa wasikilizaji katika hatua hii. Nao pia wanaitwa kuendelea kudharau aibu.

Hawapaswi kujiruhusu kuyumbishwa kuelekea kushoto au kulia katika mbio zao kwa hisia zozote za kusifiwa au kulaaniwa na wasio Wakristo. Ni idhini tu ya Mungu, Kristo, na jumuiya ya imani katika enzi zote ambayo inapaswa kuamua chaguo na matendo yao. Kwa maneno ya baba wa kanisa wa karne ya tano John Chrysostom,

Yesu alikufa kwa fedheha, bila sababu nyingine isipokuwa kutufundisha kuhesabu kuwa si kitu maoni ya wanadamu.

Kifo cha Yesu msalabani ni kifo kilichoteswa kwa ajili yao na hivyo ni lazima, kwa kila kukitaja, kuamsha shukrani na heshima yao badala ya dharau na karaha yao. Kukazia tena mateso au magumu yanayovumiliwa na mlinzi, mpatanishi kama Yesu, kunapaswa kuamsha hisia kama hizo za ushikamanifu na shukrani kwa wale ambao wamenufaika. Kuzingatia uwekezaji huo wa kibinafsi kwa upande wa mlinzi ni jambo la kawaida katika maandishi ya heshima katika ulimwengu wa Wagiriki na Warumi.

Ni ishara ya kiwango cha mlinzi cha uwekezaji kwa wanufaika na, kwa hivyo, sababu ya shukrani kubwa zaidi na uwekezaji wa usawa na uaminifu. Yesu alivumilia magumu kwa ajili ya kufika kwenye lengo zuri au, kwa maneno ya mwandishi, kwa ajili ya, kwa Kigiriki, kihusishi ni kipingamizi, furaha iliyowekwa mbele yake. Kuna mjadala kati ya wafafanuzi kuhusu jinsi ya kuelewa kihusishi kipingamizi hapa.

Je, tunapaswa kuielewa kama badala ya au kwa ajili ya? Je, ni badala ya furaha iliyowekwa mbele yake kwamba Yesu alivumilia msalaba, au ni kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake kwamba alistahimili msalaba huu? Uwiano wa ushahidi, kwa maoni yangu, unaangukia kwa nguvu kwa ajili ya. Kwanza, mwandishi haonyeshi ni shangwe gani Yesu alikuwa akiweka kando katika kubaki mtiifu kwa Mungu, lakini mwandishi yuko wazi sana katika mahubiri yote kuhusu furaha iliyomjia Kristo kutokana na uvumilivu wake wa msalaba, hasa kuinuliwa kwake, jambo ambalo lilitangazwa mapema katika mistari minne ya kwanza ya Waebrania na ambayo mwandishi ameitunza katika mahubiri yake yote. Furaha hii maalum iliyowekwa mbele yake inarejelewa pia hapa katika muktadha wa karibu.

Baada ya kudharau aibu na kuvumilia msalaba, Yesu aliketi mkono wa kuume wa Mungu. Kuketi mkono wa kuume wa Mungu basi kungekuwa sawa na na kuitaja furaha iliyowekwa mbele yake kwa ajili yake ambayo Yesu alistahimili maumivu na fedheha hii. Kihusishi sawa pia hutokea mistari michache baadaye katika sura ya 12, mistari wa 16.

Uchaguzi wa kipumbavu na usio na heshima wa Esau, ambaye, kwa ajili ya, tena ante, mlo mmoja, aliiza urithi wake kama mzaliwa wa kwanza, unatofautiana na chaguo la Yesu. Yesu anachagua ugumu wa muda kwa ajili ya, tena ante, heshima ya milele. Mfano wa Yesu pia unalingana na dhana ya Aristotle ya mtu jasiri katika maadili ya Kinikomia ya Aristotle, yaani, mtu anayesifiwa kwa kunyenyekea fedheha au maumivu kwa ajili ya. Aristotle anatumia kiambishi ante, kwa ajili ya kitu fulani kikubwa na adhimu.

Katika 12:3, mwandishi anatumia mfano wa Yesu kwa hali ya msikilizaji. Mtafakarini sana yeye aliyestahimili uadui wa namna hii juu yake mwenyewe kutoka kwa watenda dhambi, msije mkachoka na kuzimia nafsini mwenu. Waumini wanakabiliwa

na uadui na upinzani kutoka kwa wenye dhambi kama vile Yesu alivyofanya, ingawa pambano lao la mieleka ni la kikatili sana kuliko Yesu alivumilia, kama mwandishi atakavyoendelea kutaja katika mstari wa 4. Katika pambano lako mwenyewe la mieleka na dhambi, bado hujapinga hadi kumwaga damu.

Uvumilivu wa Yesu wa uadui mkubwa zaidi, maumivu, na udhalilishaji mikononi mwa watenda-dhambi unapaswa kuwatia moyo wale ambao kwa niaba yao aliteseka mambo hayo wasichoke katika kukimbia mbio wenyewe. Mawazo ya usawa yanapaswa kuingia akilini mwa msikilizaji katika hatua hii. Kuchoka kungekuwa na maana ya kuvunja imani na yule ambaye alivumilia mengi zaidi ili kuwaletea manufaa hapo kwanza kuliko walivyostahimili kushikilia faida hizo na kushikilia mfadhili wao.

Bado hawajaanza kujimimina kwa ajili ya Kristo, kama Kristo alivyojimwaga kwa ajili yao. Kuwaita wale wanaoonyesha chuki dhidi ya Yesu kuwa watenda dhambi pia husaidia kuimarisha mipaka ya kikundi na kuwazuia waamini kutoka kwa maoni ya jirani zao. Uadui wa wasioamini kwa waumini, kama vile uadui wa watu dhidi ya Yesu katika mateso na kifo chake, unawaonyesha kuwa upande mbaya wa maadili ya Mungu.

Kushiriki katika uzoefu wa Yesu wa uadui kutoka kwa watu wa nje inakuwa fursa kwa wasikilizaji kujitambulisha kwa ukaribu zaidi na Yesu, na hivyo pia fursa kwao kutambua na matokeo ya mwisho ya mateso ya Yesu pamoja na kuingia katika utukufu. Mfano wa Yesu mwenyewe unaonyesha wasikilizaji kwamba hata katikati ya shutuma na kutengwa, wako katika nafasi ya upendeleo mkubwa kwa Mungu. Waebrania 11 1 hadi 12 3 hubeba nguvu nyingi za usemi kuelekea mafanikio ya mwandishi wa malengo yake ya kichungaji kwa wasikilizaji wake.

Ni mchanganyiko wa uthibitisho kutoka kwa mifano ya kihistoria na rufaa kwa hisia za kuigwa, hamu ya kujipatia mafanikio au matunda ya mafanikio ambayo mtu anaona mtu mwingine anafurahia. Uthibitisho kutoka kwa mifano ya kihistoria unaonyesha kwanza kwamba njia ya ustahimilivu wa uaminifu inawezekana, pili kwamba inaongoza kwa ukumbusho wa heshima, na haswa katika mfano wa Yesu kwamba inaongoza kwa heshima katika ulimwengu wa Mungu. Encomium hii juu ya imani pia ni mwito wa kuigwa kadiri watu wa nyakati za Ugiriki na Warumi wanaposikia watu wakisifiwa, kwa kawaida kabisa hutamani kujipatia sifa au mafanikio ambayo yalileta mtu mwingine uzoefu wa kuheshimiwa na kusifiwa.

Hii ni msingi kwa saikolojia ya watu wanaotoka katika tamaduni za Mediterania za enzi ya Wagiriki na Warumi. Mwandishi anachora taswira ya imani katika matendo ambayo inaendana hasa na changamoto zinazowakabili walengwa, na jinsi mwandishi anavyowaonyesha watu hawa kuwa wamepata heshima si tu mbele ya Mungu bali mbele ya watu wa imani katika karne zote, anaamsha wivu kwa wasikilizaji. Anaanza tena kuamsha tena au angalau kuthibitisha tamaa katika mioyo yao ya kupata heshima sawa kwa njia sawa.

Kama Ibrahimu, waliohutubiwa wanaitwa kustahimili katika hija yao kwenye eneo hilo lisilotikisika na kutotazama nyuma kwa moyo mkunjufu katika nchi ya asili waliyoiacha kijamii, ikiwa si ya anga. Kama vile Ibrahimu, Musa, wafia imani wengi, na watu wa Mungu waliotengwa katika historia yote, na kama Yesu mwenyewe, wanapewa changamoto ya kutozingatia maoni ya wale wanaojumuisha maadili ya jamii badala ya maadili ya Mungu. Pia wamepewa changamoto ya kukumbatia fedheha mbele ya wasioamini ili kupokea ushuhuda chanya wa Mungu na kushiriki katika hatima yenye heshima ya watu wa Mungu.

Bila shaka, sura hii inaendelea kutoa changamoto fulani kwa watu wa imani zaidi ya mpangilio wa wasikilizaji unaoshughulikiwa na mhubiri. Sura hii inatukumbusha katika kila kizazi kwamba imani inamtazamia Mungu, ahadi za Mungu, wakati ujao wa Mungu, na ufalme wa Mungu kama ule ambao hatimaye ni halisi na unaostahili kuwekeza. Waebrania 11 inatuletea swali la msingi : ni nini kilicho halisi zaidi kwako unapopitia shughuli ya kawaida ya siku? Je, ajenda zilizowekwa na mambo ya kidunia ni za kwanza kabisa katika mawazo na nguvu zako au ni ajenda iliyowekwa na Roho Mtakatifu wa Mungu unapohudhuria mambo hayo mengine ya pili? Je, thawabu zinazoonekana za kazi yako—mali, nyumba, kadiri fulani ya anasa, usalama wa kifedha kwa wakati ujao—ni halisi zaidi? Au thawabu zisizoonekana za kumtafuta Mungu ni halisi zaidi? Jinsi tunavyotumia wakati wetu, vipaji, nguvu, na rasilimali itatuambia kitu kuhusu mahali tunapoangukia katika mwendelezo huu.

Encomium juu ya imani pia inatukumbusha kwamba imani inaelekeza matarajio yetu kuelekea kumpendeza Mungu katika yote tunayofikiri, kusema, kufanya, na kuacha kufanya. Mashujaa wa imani walifuatilia jambo hili kana kwamba maisha yao na maisha yao ya baadae yalitegemea. Je, sisi? Waandishi wa Agano Jipya wanazungumza nasi pia, ahadi zote mbili za ukombozi, wokovu na onyo la hukumu, wakituita sisi kuitikia kwa uaminifu, yaani, kwa uaminifu unaoamuru viumbe vyetu vyote na kufanya.

Kwa maneno ya Paulo, kwa hiyo tunatamani sana kumpendeza Mungu, kwa maana ni lazima sisi sote kuonekana mbele ya kiti cha hukumu cha Kristo ili kila mmoja apokee malipo ya matendo yaliyofanywa katika mwili, ikiwa malipo hayo ni mema au mabaya. Kama Ibrahimu na Musa, mtu wa imani anaishi kama mgeni katika ulimwengu huu badala ya kuwa raia aliye na mizizi. Tumeitwa kuziacha ardhi zetu za asili, si lazima kwa maana ya kijiografia, lakini kwa hakika katika maana ya kiitikadi.

Tunachangamotishwa kuachana na elimu yetu katika maadili na vipaumbele vya jamii yetu na kuunda upya matamano, matarajio, maadili na vipaumbele vyetu kulingana na yale ambayo Mungu ametujulisha. Hili linahitaji kazi fulani ya uangalifu, ya kukusudia tunapochunguza jinsi maadili yetu, vipaumbele vyetu, na hisia zetu za thamani zimeundwa na sauti ambazo hazitazamii thawabu ya Mungu bali thawabu za muda tu. Tunapojishirikisha tena sisi wenyewe na sisi kwa sisi katika mwili wa Kristo,

tunapaswa kujumuisha maadili hayo na vipaumbele ambavyo Mungu anasifu, ingawa majirani zetu na hata wanafamilia wetu wanaweza kutuona wajinga.

Kama Musa, tuna hatima mbili mbele yetu. Tumezaliwa katika hatima moja. Tunakuzwa na malezi yetu na wenzetu wa kidunia kuwa watu wa kutegemewa wa jamii yetu, kufurahia zawadi zake zilizoahidiwa, na kuwa viongo vya maadili ya jamii yetu.

Tunatimiza hatima hii tunapoishi nje ya ujamaa wetu wa kimsingi katika maadili ya ulimwengu. Kama Musa, hata hivyo, tunaitwa kutambua kwamba hata ikiwa hatima kama hiyo itajumuisha maisha ya utajiri, umaarufu, na mamlaka kama ulimwengu huu unavyohesabu, hatima yetu ya mwisho itakuwa majuto na majuto wakati Mungu anakuja kuhukumu wale ambao wamedharau ahadi zake kwa ajili ya bidhaa za muda. Kwa imani, tunazaliwa kwa tumaini jipya na kuitwa kujiwekeza kikamilifu katika kutafuta tuzo hiyo kama hatima yetu ya kweli.